

12. Кузько П.В. До питання про перспективність дослідження паремій // Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції "Науковий потенціал світу – 2006". – Дніпропетровськ, 2006. – Т. 12: Філологічні науки.
13. Жирмунський В.М. Общее и германское языкознание. – М., 1976.

Summary

The article deals with the idiomatic expressions taking into account the mentality content and contrastive-typological method, in particular, for investigation of the linguistic picture of the world that is the verbal interpretation by the linguistic societies of the surrounding world and people themselves in that world.

Е. О. Куш

АНГЛІЙСЬКІ ТА УКРАЇНСЬКІ ПАРЕМІЇ: ЕТНОКУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТ

На сучасному етапі розвитку лінгвістики та перекладознавства об'єктом особливої уваги науковців виступає дослідження взаємозв'язку мови та культури, аналіз етнокультурних особливостей спілкування представників різних націй. Це зумовлено як постійним розширенням міжкультурного діалогу, так і фактом усвідомлення неможливості пізнання етнонаціональної мови без урахування історичних, соціокультурних, ідіоетнічних особливостей існування її носіїв.

Традиція дослідження етнокультурних аспектів використання мови сягає ще античних часів, зокрема опису індійських вед Паніні та трактатів про природу мови представників Олександрійської школи. Проте про суто науковий характер таких досліджень можна говорити лише з 19 століття, починаючи з фундаментальних робіт з означеної проблематики В. фон Гумбольдта "Про розбіжності у будові мов та їх вплив на духовний розвиток людства" та "Про мову каві та острові Ява".

Ідеї видатного німецького мовознавця про "мову як носія духу народу" здобули подальший розвиток у працях американських етнолінгвістів та послідовно були викладені в гіпотезі лінгвістичної відносності Е. Сепіра та Б. Уорфа. Вказуючи на взаємозв'язок мовних та соціокультурних реалій, науковці наголошували на тому, що будь-яка мова є, у першу чергу, продуктом етнокультурного та соціального розвитку її носіїв, і тому вона визначає не тільки мислення, але й сам спосіб їх буття. Етнонаціональна мова, на думку дослідників, впливає на формування етнонаціональної культури, адже саме вона надає її творцям певний інструментарій.

Центральним об'єктом лінгвістичних розвідок сьогодення стає вербальний образ світу, що існує в свідомості носіїв тієї чи іншої етнокультури та розглядається науковцями як один із її основних компонентів. Провідне місце у зв'язку з цим займає вивчення національно-мовних картин світу. Зміст поняття "національно-мовна картина світу" полягає в тому, що в системі мови, зокрема в її лексиконі, відбиваються національно-специфічні особливості світосприйняття та бачення, осмислення та оцінки оточуючого світу, визначення свого місця в ньому певного етносу.

Джерелом вивчення ідіоетнічних, етнокультурних, національно-специфічних рис носіїв мови виступають, насамперед, паремії, в яких в експліцитній формі виявляється зв'язок мови з культурою етносу, з його національно-культурними цінностями та сценаріями комунікативної поведінки самих мовних особистостей. Так, аналіз пареміологічного матеріалу англійської та української мов свідчить, зокрема, про особливості відношення представників цих етнокультурних спільнот до категорій комунікативної поведінки. Проведемо зіставний аналіз:

Комунікативна категорія	Англійські паремії	Українські паремії
Кількість, якість, манера говоріння	<i>Many speak much who cannot speak little. He that talk much errs much.</i>	<i>Краще недоговорити, ніж переговорити. Наговорив сім мішків гречаної вовни та всі неповні. Казав та незав'язав. На городі бузина, а в Києві дядька.</i>
Ініціативність мовлення	<i>Speak when you are spoken to. Never answer the question until it is asked Ask no questions and hear no lies. Silly questions, silly answers. Not any question deserves the answer.</i>	<i>Язык до Киева доведет. Хто питає, той і знає. Щоб запитати не треба гроші мати. Питай та свій розум май.</i>
Говоріння та практична діяльність	<i>Doing is better than saying. Deeds not words. Good words without deeds are rushers and reeds</i>	<i>Найменше діло – балакати. Більше діло – менше слів. На словах – як на цимбалах, а на ділі – як на балалайці. Не так то він діє, як тим словом сіє. Не кажи гоп, поки не перескочиш.</i>

Говоріння та мовчання	<i>No wisdom like silence. Speech is silver, silence is gold. Silence gives consent.</i>	<i>Хто мовчить – той двох навчить. Лихо говірливому, недобре й мовчазливому. Не кидай словами як пес хвостом. Слово – срібло, мовчання – золото. Мовчання - знак згоди.</i>
-----------------------	---	--

Як свідчить фактичний матеріал, і англійська і українська лінгвокультури цінують небагатослів'я як кількісну рису говоріння. Однак українська лінгвокультура пов'язує багатослів'я з пустослів'ям, у той час як англословна - наголошує на тому, що багатослів'я є невмінням спілкуватися та свідчить про невисокі інтелектуальні здібності мовця.

Вербалізація таких рис мовлення, як ініціативність, виявляє такі відмінності: 1) в українській лінгвокультурі така ініціативність заохочується, але одночасно висловлюються певні зостереження проти чужої думки; 2) традиційні англійські паремії, що вербалізують зазначені риси, більш експліцитно характеризують не ініціативне мовлення, а реактивне, яке повинне бути, перш за все, адекватним. Українська лінгвокультура дає також більш експліцитну негативну оцінку невідповідності між говорінням та практичною діяльністю мовців. Потрібно відмітити також і образний характер таких емоційно-експресивних оцінок.

Неоднозначно оцінюється в пареміях обох лінгвокультур і мовчання як комунікативна категорія. Перш за все, в них збігається оцінка мовчання як дії, що виражає згоду: *Silence gives consent; Мовчання - знак згоди*. Мовчання визнається представниками англословної і україномовної спільноти людською чеснотою.

Особливу складність викликають переклад деяких англійських та українських паремій, що виявляють неспівпадіння у системі ціннісного сприйняття світу представників різних лінгвокультур. Наприклад, англійське прислів'я *"A rolling stone gathers no moss"* описує ситуацію, яка може бути перекладена, як: *"Камінь, що котиться, моху не збирає"*. Проте із даної ситуації рецептор перекладу не може визначити комунікативну мету цього прислів'я. Для англійця стає зрозумілим, що мох уособлює багатство, майно, і що його відсутність – це явище негативне. Таким чином, ситуація, що описується англійським прислів'ям припускає наступний висновок: не слід блукати по світу, а треба сидіти дома та збирати майно. Еквівалентним перекладом буде українська фраза, яка має таку ж саму емотивну настанову та яка максимально відтворює стилістичну (поетичну) функцію оригіналу: *"Хто удома не живе, той й добра не наживе"*.

Джерела ла література

1. Алпатов В.М. История лингвистических учений. – М., 2005.
2. Голубовська І.О. Етнічні особливості мовних картин світу: Монографія. – К., 2004.
3. Дубенко О.Ю. Англо-американські прислів'я та приказки. – Вінниця, 2004.
4. Семенюк О., Паращук В. Категорії комунікативної поведінки в етнокультурному аспекті (на матеріалі слов'янських та англословних лінгвокультур) // Нова філологія. Збірник наукових праць. – Запоріжжя, 2007. – № 28.

Summary

The article is devoted to the analysis of English and Ukrainian paremii in ethno-cultural aspect. Besides, it clarifies the difference of English and Ukrainian speakers' attitude towards some categories of the communicative behavior: maxims of its quality, quantity, manner, initiative, silence, etc. The comparative analysis is done on the basis of some English and Ukrainian proverbs and sayings. Difficulties of translation are revealed.

Т. В. Малюко

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НІМЕЦЬКОЇ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Формування й створення нового поняття або нового розуміння предмета здійснюється на базі наявного мовного матеріалу. Це розуміння, втілюючись у значення слова, стає елементом значеннєвої структури даної мови в цілому, а слово в його переносному або спеціальному значенні входить у словниковий склад мови [1, с.6]. Як і в інших мовах, технічні терміни в німецькій мові незалежно від джерела їхнього походження мають певну характерну своєрідність. Основна відмінність термінів від всіх інших слів німецької мови полягає в тім, що терміни, як правило, однозначні, у той час як багатозначність властива більшості слів німецької мови.

Метою даного дослідження є аналіз науково-технічних термінів. Завдання, яке ми поставили перед собою, полягає у виявленні особливостей науково-технічної термінології та тенденцій її розвитку на сучасному етапі. Аналіз технічних термінів дозволяє вважати, що майже в кожному терміні